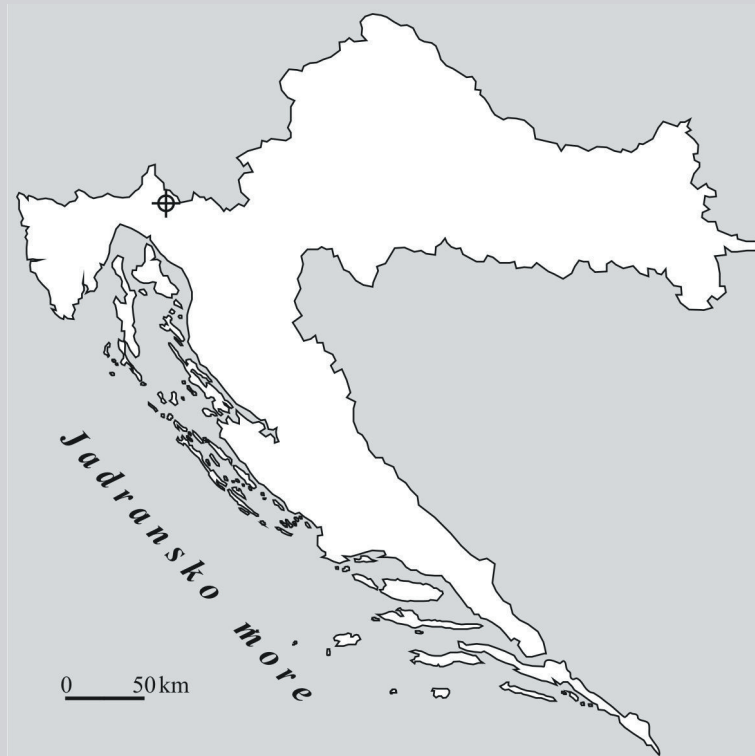

JAMA TREĆI SVIJET (-310 m)

PIŠE: Dalibor Reš
Speleološka udruga "Estavela"
Kastav

UVOD

8

Kako to uvijek biva, u petak (pred kraj međunarodnoga kampa Šverda 2007.) Dokoza, Serovet, Gilca i D. Reš pronašli su dvije jame na području Jarmovca. U blizini pronađenih jama za trajanja međunarodnoga kampa "Šverda 2007.". Moldavski speleolozi iz SD "Abis" Chisinau istražuju prostranu 90 m duboku jamu "Kisukapanjetu" – naziv koje bi u prijevodu značio "još nema ime". Jame "Vicky 15", kasnije preimenovana u "Puževa hiža" i "Treći svijet" istraživane su u subotu, predzadnji dan logora. Vurajić, Serovet, Kožemelj i Sliusari istražuju 15 m duboku "Puževu škornju", dok Dokoza, Šain i Valencić ulaze u "Treći svijet" i istražuju ga do 35 m dubine, gdje ostaju bez užeta, a kamen pada još 20-ak sekundi. U nedjelju Estavela ispraćuje moldavske speleologe i ruši logor, dok Laušić, Dokoza i Puljas istražuju jamu još 70-ak metara dublje gdje im puca svrdlo za postavljanje sidrišta i staju nad oko 80 m vertikalom. Kamp završava...

NASTAVAK ISTRAŽIVANJA

U rujnu 2007. Bartolović, D. i R. Reš, Rubinić, Perc, Kožemelj, Puljas, Laušić, Maslov, Mimica, Rađa i Borovec vraćaju se na «Treći svijet», jama se istražuje do 246 m dubine, topografski snima, fotografira i biospeleološki istražuje. Prilikom raspremanja na oko 200 m dubine D. Reš i Rubinić pronalaze meandrić, preuzak za prolaz, no kamen pada više od 60 m i osjeća se zračno strujanje. Nakon otapanja snijega 6. – 8. lipnja. 2008. ponovno ulazimo u jamu. Autor članka postavlja jamu kroz paralelnu vertikalu koja se odvaja od glavne na oko –100 m i potvrđuje Rudijev upitnik na polici na polovici 106-metarske vertikale, no cilj istraživanja upitnik je na –200m. Tamo Glavaš proklesava suženje i prolazimo dalje kroz niz kraćih vertikala, no zbog nedostatka užeta istraživanje se nastavlja sutradan kad Seitz, Glavaš i Dodić dosežu dno stotinjak metara dublje. Zadnjih 20-ak metara vertikale presvučeno je slojem gline, kao i samo dno.

Na 240 m dubine

foto: Dražan Mimica

JAMA TREĆI SVIJET,

JARMOVAC, GORSKI KOTAR

istražili: SD Špiljar, JK Netopir (Il.Bist. SLO),

SU Spelunka, SO Velebit, SO Željezničar i SU Estavela

mjerili: Ivana Bartolović, Ivan Glavaš i Tihana Boban

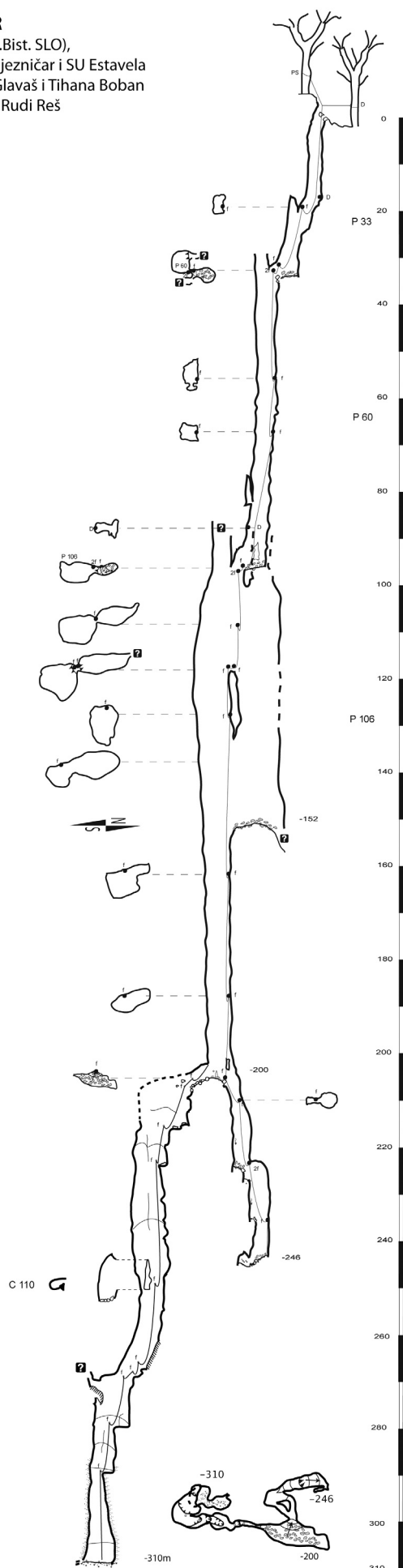
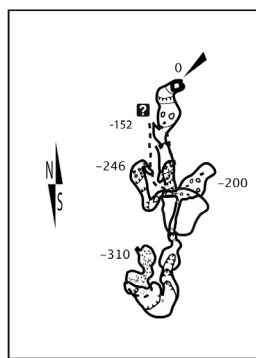
topo: Dalibor Jirkal, Dalibor i Rudi Reš

vrijeme: 2007. - 2008.

dužina: 72 m

dubina: 310 m

poligon: 371.10 m

komp obrada: Dalibor Reš

Dana 12. srpnja 2008. T. Boban, D. Jirkal i D. Reš izrađuju nacrt novoistraženog dijela i novoizmjerena dubina jame iznosi 310 m.

OPIS

Ulaz u jamu u gornjem je dijelu velike vrtače, dimenzije ulaza su 1 x 0,9 m. Prva vertikala 33 m spušta se prvih 10 m vertikalno, zatim u smjeru JZ. Slijedi polica duga 6 m, široka 3 m iza koje se u smjeru J nalazi pukotinski prolaz dalje u dubinu. Slijedi 60-metarska vertikala promjera približno 5 m, iza koje dolazimo na sljedeću policu, vertikala se postupno širi prema polici i na kraju se otvara paralelna vertikala. Slijedi polica duga 4 i široka 2,5 m koja se razvija u smjeru prema J, slijedi prostrana vertikala od 106 m koja je na nekim mjestima šira od 15 m. Nakon prvih 25 m vertikale dolazimo do prirodnog mosta koji dijeli vertikalnu na dva dijela, prva iznad koje je visoki dimnjak duga je 106 m i u obliku kvadratne cijevi promjera 10 x 5 – 5 x 5 spušta se do dna, a paralelna se vertikala u obliku izdužene pukotine 5 – 8 x 3 nakon 40-ak metara ponovo spaja s glavnom. Na dnu paralelne vertikale nalazi se izdužena polica prekrivena kršjem, ona se s jedne strane otvara prema glavnoj vertikali, a s druge u još neistraženi nastavak. U neistraženom dijelu kamen pada dvadesetak metara kroz suženje sa siparom i ne osjeća se zračno strujanje. Na polici (-200m) u smjeru S nastavlja se niz kraćih vertikala koje se u početku koljenasto razvijaju u smjeru Z, a zatim skreću u smjeru S i zaustavljaju u sedimentu na 246 m dubine. Drugi odvojak s iste police razvija se u smjeru J-JZ i kroz niz skokova spušta se 110 metara u dubinu kroz karakterističnu, vrlo korodiranu stijenu uz prisustvo sigastog saljeva, zatim zakreće u smjeru Z i nakon nekoliko polica i vertikala niz zaglinjenu vertikalnu spuštamo se na 310 m dubine i dno čije je tlo ispunjeno glinom.

SUMMARY

TREĆI SVIJET PIT IN GORSKI KOTAR

The area of Jarmovac, bordering the western part of Gorski kotar and Slovenia, has been most diligently explored by the speleological society Estavela ever since 2005. Treći svijet pit was found and explored on several occasions. It is 72m long and 310m deep, and its polygon length is 370.10m. Its depth gives it a first-place ranking in the area of Švedra, a second-place ranking in the area of Gorski kotar (following a 413-metre-deep Stupina jama pit) and, at the moment of its finding, a 33rd-place ranking in the whole of Croatia. The pit is visitor friendly, has solid walls and is completely safe. Only one narrowing, a tricky shelf at 35m of depth and a meander at 200m of depth make it a bit challenging.